

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 4 juli 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2017-012246 - gemeente Ede
Activiteit : Renovatie van de Van Essenkazerne aan de Nieuwe Kazernelaan 2 te
Ede
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Gemeente Ede
Zaaknummer : 2017-012246

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Gemeente Ede, Bergstraat 4, 6711 DD Ede, hierna te noemen de aanvrager, van 31 augustus 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 31 augustus 2017 ontvingen wij een aanvraag van Gemeente Ede voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het opzettelijk verstoren van vijf nesten van de Gierzwaluw en op grond van artikel 3.5 lid 2 en 4 voor het beschadigen, vernielen en opzettelijk verstoren van één paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen ter bescherming van flora en fauna en voor de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project/de werkzaamheden niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 22 maart 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij e-mail van 27 februari 2018 hebben verzocht.

Het plangebied ligt binnen 500 meter van Natura 2000-gebied Veluwe. Voor de herinrichting van de Kazerneterreinen te Ede is reeds een vergunning voor de gebiedenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming verleend met zaaknummer 2013-017090.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3 lid 1 en lid 4 en artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Gemeente Ede, Bergstraat 4, 6711 DD Ede;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang	
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid

B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het project zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 1 januari 2022.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-012246.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-012246.
9. Minimaal twee/vier weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-012246.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Gierzwaluw en de Gewone dwergvleermuis.
11. De deskundige op het gebied van de Gierzwaluw en de Gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-012246. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' dienen te worden uitgevoerd.
13. De deskundige genoemd in voorschrift 9 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
14. De werkzaamheden worden dusdanig gepland en uitgevoerd dat er maximaal één broedseizoen van de Gierzwaluw en maximaal één paarseizoen van de Gewone dwergvleermuis wordt verstoord.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

De werkzaamheden hebben zowel betrekking op de restauratie als de herbestemming van het gebouw. Er worden 16 woningen en een kantoorgedeelte gerealiseerd. De binnenzijde van het gebouw zal sterk wijzigen ten opzichte van de huidige situatie. De buitenzijde, dat deel dat van belang is voor de aanwezige beschermde soorten, wijzigt in beperktere mate. Vanwege het feit dat het een Rijksmonument betreft, blijft het uiterlijk van het gebouw ongewijzigd. Voor de aanvraag relevante werkzaamheden aan de buitenzijde bestaan voornamelijk uit schilder- en herstelwerkzaamheden aan de gevel, de kozijnen en het dak met de dakkapellen. De uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in het eerste kwartaal van 2019. Alle werkzaamheden tezamen zullen ongeveer een jaar in beslag nemen.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

In 2015 is door Natuurbalans – Limes Divergens een natuuronderzoek uitgevoerd op de kazerneterreinen en Parklaan in Ede. Hieruit kwam voort dat nader onderzoek vereist was voor de Van Essenkazerne voor de soorten Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis. Dit aanvullend veldonderzoek is conform de methodes genoemd in respectievelijk het kennisdocument Gierzwaluw en het vleermuisprotocol uitgevoerd.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Het onderzoek in de Van Essenkazerne heeft vijf nestlocaties van Gierzwaluw opgeleverd. Deze bevinden zich allen in het westelijke deel van het gebouw waarvan drie stuks onder dedakoverstek, een nestholte in de muur en een nest in een holle dakpan. In de Van Essenkazerne bevindt zich één paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis. De locatie bevindt zich in het hoge en oostelijke deel van het gebouw. Het gaat hierbij om één mannetje dat vanuit de verblijfplaats baltsvluchten uitvoert.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door uitvoering van de werkzaamheden en plaatsing van steigers in het broedseizoen, worden de aanwezige nestlocaties ontoegankelijk voor Gierzwaluw. Hiermee verliest het gebouw voor één seizoen de functie van voortplantingsplaats. Ook voor de Gewone dwergvleermuis verliest het gebouw voor één seizoen de functie van voortplantingsplaats. De huidige en potentiële nestlocaties, verblijfplaatsen en invliegopeningen blijven behouden en zullen na de werkzaamheden weer beschikbaar zijn voor de soorten.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

In de aanvraag zijn geen preventieve maatregelen opgenomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de Gierzwaluw en de Gewone dwergvleermuis te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

Gierzwaluw:

- Op 18 december 2017 zijn 25 nestkasten opgehangen aan de voormalige gymzaal (gebouw 15) die direct ten oosten van de Van Essenkazerne ligt.
- Na het vertrek van de Gierzwaluwen in 2018 en voorafgaand aan de werkzaamheden in 2019 wordt de Van Essenkazerne ongeschikt gemaakt als nestgelegenheid voor de Gierzwaluw, zodat gedurende de broedperiode werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Aangezien in het gebouw veel spleten, kieren en andere potentiële invliegopeningen aanwezig zijn, die in de toekomstige situatie behouden dienen te blijven, dienen niet al deze locaties afzonderlijk ongeschikt gemaakt te worden. Daarom wordt er voor gekozen om het gehele gebouw in één keer ongeschikt te maken. Rondom het gehele gebouw worden steigers geplaatst tot aan het dak en worden deze steigers bekleed met bijvoorbeeld plastic zeilen of worteldoek. Op deze wijze worden alle invliegopeningen onder de dakoverstek in één keer ontoegankelijk gemaakt voor de Gierzwaluw. Op het noordwestelijke dak zijn 4 holle dakpannen aanwezig. Deze worden afzonderlijk afgedekt, opdat ze ontoegankelijk zijn. De aangebrachte materialen worden direct na afloop van de werkzaamheden aan de buitenzijde van het gebouw verwijderd, zodat de nestlocaties weer toegankelijk zijn.

Gewone dwergvleermuis:

- Op 18 december 2017 zijn vier vleermuiskasten van model A opgehangen aan de gevel van de voormalige gymzaal (gebouw 15) die direct ten oosten van de Van Essenkazerne ligt.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het gebouw voor de vleermuizen ontoegankelijk gemaakt zoals beschreven bij de maatregelen voor de Gierzwaluw.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten, verboden en belangen zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Door de werkzaamheden zullen vijf nesten van de Gierzwaluw en één paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis een jaar ontoegankelijk zijn. Er zijn tijdig voldoende tijdelijke voorzieningen in de vorm van gierzwaluwkasten en vleermuiskasten in de directe omgeving van het plangebied geplaatst. Omdat de huidige voortplantings- en rustplaatsen van de soorten intact blijven en weer beschikbaar komen, blijft het totale aanbod aan verblijfplaatsen tijdens en na de werkzaamheden behouden. Hiermee blijft de functionaliteit van het plangebied voor de Gierzwaluw en de Gewone dwergvleermuis gegarandeerd.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Alternatieve locatie

Alternatieve locaties zijn niet van toepassing, aangezien de herontwikkeling specifiek betrekking heeft op het betreffende gebouw, de Van Essenkazerne.

Alternatieve werkwijze en inrichting

Een alternatieve werkwijze en inrichting zijn niet van toepassing. De werkzaamheden worden juist op dusdanige wijze uitgevoerd dat er geen permanente schade ontstaat aan nestlocaties van Gierzwaluw en de paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis. Potentiële nest- en verblijfloccaties en invliegopeningen als spleten en kieren blijven behouden. Daarom zijn een alternatieve werkwijze en inrichting niet noodzakelijk.

Alternatieve planning

De planning van versturende werkzaamheden aan de buitenzijde van de gebouwen is niet af te stemmen op de kwetsbare periode van aanwezige beschermde soorten. Deze gezamenlijke kwetsbare periode loopt namelijk vanaf half april tot half oktober. De werkzaamheden duren echter dusdanig lang (circa een jaar) dat niet volledig buiten deze periode gewerkt kan worden.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1.

Aangaande het wettelijk belang volksgezondheid en openbare veiligheid:

- In het huidige gebouw is asbest aanwezig. Dit zal bij de renovatie worden verwijderd en zal daardoor bijdragen aan de volksgezondheid.
- Herontwikkeling en de daarbij horende restauratie van het gebouw draagt bij aan leefbaarheid en sociale veiligheid (vervallen gebouwen, leegstand, krimp) van de directe omgeving en van Ede stad. Daarbij leidt uitstel van renovatie tot neervallende bouwmaterialen en tot ongewenst en gevaarlijk gebruik van verlaten panden in een woonomgeving wat niet zal bijdrage aan de volksgezondheid en openbare veiligheid.
- Door de restauratie zal het gebouw beter worden geïsoleerd wat een verbetering betekent van het binnenklimaat. Het gebouw zal minder vochtig zijn, tochten en schimmel bevatten, dus vermindering gezondheidsklachten voor bewoners.
- Door het gebouw te isoleren zullen de woningen energiezuiniger en duurzamer worden wat leidt tot lagere (CO₂) emissies, wat zorgt voor verbeterde luchtkwaliteit en daarmee positief effect op volksgezondheid.

Aangaande het wettelijk belang bescherming van flora en fauna:

Als de van Essenkazerne niet kan worden gerestaureerd dan zal het gebouw verder in verval komen. Op een bepaald punt zal het gebouw zover verkrotten en in slechte staat zijn dat het ook voor vleermuizen en gierzwaluwen niet meer kan dienen als geschikte vaste rust- en verblijfplaats. Door het gebouw te renoveren en daarbij rekening te houden met deze aanwezige verblijfplaatsen zullen de verblijfplaatsen voor deze soorten duurzaam worden geborgd in het nieuwe gebruik van de van Essenkazerne.

Aangaande het wettelijk belang dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten:

De van Essenkazerne is een rijksmonument. Een rijksmonument is een gebouw dat door cultuurhistorische waarde en schoonheid van nationaal belang is. De Rijksoverheid beschermt rijksmonumenten met als doel de monumentale waarde ervan te behouden. Door deze bescherming is men verplicht om het gebouw conserverend in stand te houden. Dat is bij de van Essenkazerne noodzakelijk.

Beoordeling van belangen

Wij kunnen gedeeltelijk instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Voor het belang ter bescherming van de flora en fauna kunnen wij geen ontheffing verlenen, omdat dit belang niet van toepassing is. Er wordt voor de soorten een minimaal vereiste mitigatie toegepast. De verleende belangen zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Gierzwaluw

De herontwikkeling van de Van Essenkazerne doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de Gierzwaluw. De tijdelijke afname van het nestaanbod wordt voorkomen door het treffen van maatregelen. Onder voorwaarde dat deze maatregelen worden getroffen, zijn negatieve effecten niet te verwachten en blijft de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd. In de toekomstige situatie blijven de nestlocaties volledig behouden.

Gewone dwergvleermuis

De herontwikkeling van de Van Essenkazerne doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis. De tijdelijke afname van het aanbod aan paarverblijven wordt voorkomen door het treffen van maatregelen. Onder voorwaarde dat deze maatregelen worden getroffen, zijn negatieve effecten niet te verwachten en blijft de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd. In de toekomstige situatie blijft de paarverblijfplaats volledig behouden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

M.J.B. Kaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Kaart met locatie van de tijdelijke voorzieningen voor de Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1 Ligging Van Essenkazerne te Ede.

BIJLAGE 2

Kaart met locatie van de tijdelijke voorzieningen voor de Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis

Figuur 2 Locatie tijdelijke voorzieningen Gierzwaluw en Gewone dwergvleermuis (geel omkaderd) ten opzichte van het plangebied (rood omkaderd).